

HỌC VIỆN CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

BÁO CÁO CUỐI KỲ

PHƯƠNG PHÁP LUẬN NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

Lớp : D18DCDT01-B

Mã MH : SKD1108 – Nhóm07

Họ & tên : Phạm Đình Khánh

Mã SV : B18DCDT113

Mã đề : 03

Giảng viên: T.S Đinh Thị Hương

Hà Nội, tháng 12 năm 2021

Phạm Đình Khánh - B18DCDT113

Nhóm 07

Chánh
Phạm Đình Khánh.

 HỌC VIỆN
CÔNG NGHỆ BƯU CHÍNH VIỄN THÔNG

THẺ SINH VIÊN

Họ và tên: **Phạm Đình Khánh**
Sinh ngày: **14/11/2000**
Hộ khẩu TT: **TP. Vinh - Nghệ An**
Lớp: **D18CQDT01-B** Hệ: **ĐHCCQ**
Ngành: **CN KT ĐĐT** Khóa: **2018 - 2023**

Mã SV
B18DCDT113

MỤC LỤC

LỜI CẢM ƠN.....	3
ĐỀ SỐ: 03.....	4
I. TÍNH RỦI RO TRONG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC.....	4
II. CHỦ ĐỀ GIÁO DỤC TRONG ĐẠI DỊCH COVID-19	5
1. Đề tài nghiên cứu	5
2. Mục tiêu và phương pháp nghiên cứu.....	5
2.1. Mục tiêu nghiên cứu	5
2.1.1. Mục tiêu chung	5
2.1.2. Mục tiêu cụ thể	5
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	6
2.2.1. Nghiên cứu định tính	6
2.2.2. Nghiên cứu định lượng	6
3. Khái quát tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước.....	8
4. Tài liệu tham khảo.....	9

LỜI CẢM ƠN

Lời đầu tiên, em xin gửi lời cảm ơn sâu sắc đến Học viện Công nghệ Bưu chính Viễn thông đã đưa môn học Phương pháp luận nghiên cứu khoa học và trong chương trình giảng dạy. Đặc biệt em cảm ơn T.S Đinh Thị Hương đã hướng dẫn và truyền đạt lại kiến thức quý báu cho chúng em trong suốt thời gian học vừa qua. Cô đã giúp chúng em hiểu về tầm quan trọng của môn phương pháp luận trong thực tiễn đời sống. Không chỉ thế, cô còn giảng dạy nhiều câu danh thú vị với nhiều ý nghĩa triết học sâu sắc. Môn học rèn luyện cho em những kỹ năng mềm cần thiết trang bị những kinh nghiệm viết báo cáo và nghiên cứu khoa học hỗ trợ làm đồ án tốt nghiệp. Đó thực sự là những kinh nghiệm bổ ích cho sinh viên năm cuối. Em mong muốn Học viện tiếp tục đưa thêm các môn học thuộc lĩnh vực khoa học vào giảng dạy để giúp sinh viên chúng em có thể nâng cao kiến thức cho chính bản thân cũng như trang bị kiến thức cho cuộc sống, công việc sau này. Bài tiểu luận của em không tránh khỏi thiếu sót, kính mong cô xem xét và góp ý.

Em xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 9 tháng 12 năm 2021

Sinh viên

Phạm Đình Khánh

ĐỀ SỐ: 03

I. TÍNH RỦI RO TRONG NGHIÊN CỨU KHOA HỌC

Tính hướng mới của nghiên cứu khoa học quy định một thuộc tính quan trọng khác của nghiên cứu khoa học. Đó là tính rủi ro. Một nghiên cứu có thể thành công, cũng có thể thất bại. Sự thất bại trong nghiên cứu khoa học có thể có nhiều nguyên nhân với các mức độ khác nhau. Tính rủi ro trong nghiên cứu khoa học có thể gây ra sự thất bại cho một bài nghiên cứu, nó xuất phát từ trong các bước tiến hành nghiên cứu khoa học.

Các nhà nghiên cứu sẽ lầm tưởng rằng việc nghiên cứu của mình sẽ làm sáng tỏ một vấn đề mang tính hệ thống nhưng thực chất đó chỉ là khía cạnh vi mô.

Thứ nhất, do quá nhiều thông tin thu thập dẫn đến quá tải, gây ra nhiều, thiếu những thông tin cần thiết và không đủ tin cậy để xử lý những vấn đề được đặt ra trong nghiên cứu.

Quá trình thu thập thông tin luôn đối mặt với các vấn đề như quá tải thông tin hoặc thiếu các thông tin cần thiết. Sự quá tải về thông tin dẫn đến trong việc khó khăn lựa chọn những thông tin phản ánh đầy đủ nhất, toàn diện nhất về bản chất sự việc, hiện tượng và tạo sức ép phải thu thập thêm thông tin vì tâm lý không muốn bỏ sót thông tin dù thông tin thu thập được có thể đã đến mức bão hòa. Sự quá tải về thông tin cũng dẫn đến khó khăn cho quá trình xử lý. Việc xử lý nhiều thông tin vừa đòi hỏi thời gian vừa đòi hỏi nhiều nguồn lực và kỹ năng xử lý thông tin.

Trái ngược với sự quá tải về thông tin là tình trạng thiếu thông tin hữu ích, thông tin chưa đủ độ tin cậy. Việc thiếu thông tin hữu ích dẫn đến để có thể có đủ thông tin cho quá trình giải quyết công việc cần phải tốn nhiều thời gian và nguồn lực hơn để thu thập. Mặt khác, do thiếu thông tin hữu ích nên cho dù cố gắng thu thập thông tin thì thông tin thu thập được có thể không phản ánh hết được bản chất của đối tượng, dẫn đến có thể nhận thức sai lệch về đối tượng. Việc thiếu thông tin hữu ích dẫn đến quá trình xử lý thông tin khó tìm ra bản chất, ý nghĩa của thông tin, thiếu độ tin cậy với một giả thuyết hay thông tin được đưa ra trong bài nghiên cứu. Bởi lẽ, thông tin chỉ có ý nghĩa thống kê khi đạt đến một định mức nhất định.

Thứ hai, do trình độ, kỹ thuật của thiết bị thí nghiệm không đủ đáp ứng nhu cầu kiểm chứng giả thuyết.

Thời đại công nghệ 4.0 phát triển kéo theo sự đổi mới của những thiết bị kỹ thuật. Do đó những thiết bị kỹ thuật trình độ còn thấp, kém hiện đại hơn sẽ dẫn tới việc không khai thác được toàn bộ thông tin từ số liệu đã thu thập, điều này dẫn đến việc sai số khi kiểm chứng độ tin cậy hay chứng minh các giả thuyết.... ảnh hưởng không nhỏ tới vấn đề nghiên cứu mà người nghiên cứu đưa ra.

Thứ ba, do khả năng của người nghiên cứu chưa đủ năng lực, trình độ xử lý vấn đề.

Sự hạn chế về năng lực và trình độ của người nghiên cứu trong việc thu thập và xử lý thông tin có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng thông tin và hiệu quả khai thác thông tin. Sự hạn chế về kỹ năng thu thập thông tin biểu hiện trên nhiều phương diện như

thiếu kỹ năng lựa chọn phương pháp thu thập thông tin, kỹ năng triển khai áp dụng các phương pháp. Việc xử lý thông tin sẽ bị giảm bớt hiệu quả nếu chủ thể thu thập thông tin không có các kiến thức về thống kê, thiếu kỹ năng phân tích thông tin, kỹ năng sử dụng các phương tiện tin học trong xử lý số liệu. Dù đầy đủ thông tin thu thập đầy đủ nhưng thiếu kỹ năng xử lý cũng sẽ làm giảm ý nghĩa của thông tin, không đem lại cơ sở khoa học vững chắc cho quá trình làm nghiên cứu.

Thứ tư, do giả thuyết nghiên cứu đặt sai.

Mendeleev nói: “Không một nghiên cứu nào không phải đặt giả thuyết”. ông còn nhấn mạnh: “Đặt ra một giả thuyết sai vẫn còn hơn không đặt ra một giả thuyết nào”. Trong các bài nghiên cứu, các nhà nghiên cứu đặt ra giả thuyết để đi tìm câu trả lời cho chúng, nhưng đôi khi các giả thuyết đặt ra chưa hướng đến câu hỏi nghiên cứu hoặc đặt sai với mục tiêu ban đầu. Điều này dẫn tới sự sai sót trong nghiên cứu.

II. CHỦ ĐỀ GIÁO DỤC TRONG ĐẠI DỊCH COVID-19

1. Đề tài nghiên cứu

“Nghiên cứu sự ảnh hưởng từ đại dịch COVID-19 đến “Giáo dục đại học” tại Việt Nam”

2. Mục tiêu và phương pháp nghiên cứu

2.1. Mục tiêu nghiên cứu

2.1.1. Mục tiêu chung

Đề tài được đưa ra với mục đích nghiên cứu sự ảnh hưởng do đại dịch COVID-19 bùng nổ đến ngành giáo dục đào tạo, cụ thể là “Giáo dục đại học” tại Việt Nam. Nghiên cứu này giúp công chúng hiểu rõ hơn về sự tác động của COVID-19 tới “Giáo dục đại học” tại Việt Nam, nó đặt ra những cơ hội thách thức như thế nào. Từ đó, nghiên cứu đề xuất các giải pháp để cải thiện, nâng cao chất lượng giảng dạy, phát triển giáo dục đào tạo, đặc biệt là “Giáo dục đại học” trong thời buổi đại dịch COVID-19 ở Việt Nam.

2.1.2. Mục tiêu cụ thể

Để đạt được mục tiêu chung, nghiên cứu cần thực hiện những mục tiêu cụ thể sau:

- Đánh giá tác động tích cực và tiêu cực ngắn hạn và dài hạn của đại dịch COVID-19 đối với giáo dục Việt Nam, tập trung vào “Giáo dục đại học”
- Xác định mối quan tâm của xã hội đối với sự ứng phó trong dịch bệnh của “Giáo dục đại học” Việt Nam.
- Phân tích các nhân tố trong đại dịch COVID-19 làm tác động đến “Giáo dục đại học” tại Việt Nam.
- Tìm hiểu các chiến lược ứng phó được bộ giáo dục, giảng viên, tích cực áp dụng để giảm thiểu tác động tiêu cực của đại dịch COVID-19 đối với “Giáo dục đại học” tại Việt Nam.

- Tìm hiểu các yếu tố thúc đẩy và rào cản chính đến với các chiến lược ứng phó trong “Giáo dục đại học” và đề xuất giải pháp, khuyến nghị cho giai đoạn ngắn hạn và dài hạn để giảm thiểu tiêu cực của đại dịch COVID-19 tới “Giáo dục đại học”, đảm bảo lợi ích cho giáo dục đào tạo cũng như người tiếp nhận.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Với nghiên cứu lần này nghiên cứu sử dụng nghiên cứu định tính và nghiên cứu định lượng để thu thập thông tin.

2.2.1. Nghiên cứu định tính

2.2.1.1. Mục tiêu nghiên cứu định tính

- Với phương pháp này, nghiên cứu đặt mục tiêu tìm hiểu được các yếu tố tác động tới “Giáo dục đại học” và thực trạng của “Giáo dục đại học” trong thời buổi dịch bệnh COVID-19 bùng nổ.
- Hoàn thiện mô hình nghiên cứu và rút ra các giả thuyết cho bài nghiên cứu.

2.2.1.2. Phương pháp thu thập dữ liệu

- Nghiên cứu sử dụng phương pháp phỏng vấn sâu để thu thập dữ liệu định tính. Phỏng vấn sâu được thực hiện qua điện thoại, phần mềm Zoom và ứng dụng Zalo để tìm hiểu các tác động kinh tế - xã hội thực tế và tiềm ẩn (trực tiếp và gián tiếp) đối với “Giáo dục đại học”. Tính bảo mật và quyền riêng tư được đảm bảo. Tên của từng đáp viên không được đưa vào bản ghi âm tương ứng. Sau khi hoàn thành mỗi cuộc phỏng vấn, nghiên cứu thu thập các bản ghi âm và gán mã ẩn danh trước khi bắt đầu viết lại nội dung phỏng vấn. Tất cả nội dung phỏng vấn đều được viết lại nguyên văn. Dữ liệu được phân tích dựa trên kỹ thuật phân tích nội dung.
- Các câu hỏi được đặt ra để tìm hiểu các tác động kinh tế - xã hội thực tế và tiềm ẩn (trực tiếp và gián tiếp) đối với “Giáo dục đại học” trong thời buổi dịch bệnh COVID-19 bùng nổ.

2.2.2. Nghiên cứu định lượng

2.2.2.1. Mục tiêu nghiên cứu định lượng

- Với phương pháp này, nghiên cứu đặt mục tiêu thiết kế được một bảng khảo sát hoàn chỉnh đáp ứng được mục tiêu chung của nghiên cứu.

- Nghiên cứu kỳ vọng đánh giá mức độ ảnh hưởng do đại dịch COVID-19 gây ra cho “giáo dục đại học” và kiểm nghiệm các giả thuyết đưa ra.

2.2.2.2. Quy trình xây dựng, xử lý bảng khảo sát và thước đo

a. Quy trình xây dựng và xử lý bảng khảo sát

Nghiên cứu xây dựng và xử lý bảng khảo sát theo trình tự như sau:

- (1) Xác định các khái niệm và phương pháp đo lường các biến dựa trên các nghiên cứu liên quan.
- (2) Xây dựng bảng khảo sát sơ bộ theo thang đo Likert 5 mức độ với các biến nghiên cứu cùng các câu hỏi nhân khẩu học có giá trị so sánh, đánh giá.
- (3) Xem xét lại các thang đo từ khảo sát, phỏng vấn sơ bộ.
- (4) Hoàn thiện bảng hỏi chính thức.
- (5) Thực hiện phát bảng khảo sát trực tuyến thông qua mạng xã hội Facebook, phần mềm zoom, ứng dụng zalo
- (6) Xử lý và phân tích số liệu trên phần mềm SPSS 26.0.

b. Thước đo

Nghiên cứu sử dụng thang đo Likert 5 mức độ với các biến số. Đáp án ở mỗi câu hỏi được thu thập bằng cách người tham gia khảo sát lựa chọn mức độ phù hợp từ mức 1 đến mức 5 điểm: (1) Rất không đồng ý, (2) Không đồng ý, (3) Trung lập, (4) Đồng ý, (5) Rất đồng ý.

2.2.2.3. Phương pháp khảo sát

a. Mẫu nghiên cứu

- Tổng thể nghiên cứu: Tất cả mọi người trong phạm vi “Giáo dục đại học”.
- Kích thước mẫu: Tối thiểu.....
- Thời gian thực hiện lấy mẫu:..... đến
- Lựa chọn phương pháp lấy mẫu: Vì có sự giới hạn về thời gian và nguồn lực nên nghiên cứu lựa chọn phương pháp lấy mẫu
- Cách lấy mẫu: Nghiên cứu thực hiện phát bảng khảo sát trực tuyến thông qua mạng xã hội Facebook, phần mềm zoom, ứng dụng zalo.
- Lý do chọn mẫu:

b. Thiết kế bảng khảo sát

Bảng khảo sát được thiết kế vớiphần:

2.2.2.4. Phân tích và xử lý dữ liệu

Các mẫu hợp lệ được đưa vào phần mềm phân tích thống kê SPSS 26.0 để tiến hành phân tích dữ liệu. Nhóm đã thực hiện phân tích theo các bước như sau: phân tích thống kê mô tả, kiểm định độ tin cậy của thang đo Cronbach's Alpha, phân tích nhân tố khám phá EFA, phân tích hệ số tương quan Pearson, phân tích hồi quy tuyến tính và phân tích khác biệt trung bình One - way Anova.

3. Khái quát tình hình nghiên cứu trong và ngoài nước

Đại dịch COVID-19 đã gây ra những diễn biến phức tạp, khó lường và tác động đến nhiều mặt của đời sống xã hội, lĩnh vực giáo dục cũng không nằm ngoài tác động đó. Về đề tài nghiên cứu sự ảnh hưởng từ đại dịch COVID-19 đến “Giáo dục đại học” tại Việt Nam” này, hiện nay trong và ngoài nước đã đã thực hiện rất nhiều bài nghiên cứu và những cuộc khảo sát [1,2,3]. Điều này cho thấy, tình hình dịch bệnh COVID-19 bùng nổ tác động không nhỏ đến chất lượng “Giáo dục đại học”.

Học sinh – sinh viên được trải nghiệm học tập trực tuyến và có những khoảng thời gian “bất thường” rời xa trường lớp, bạn bè và tự học ở nhà. Các hoạt động khoa học và giáo dục cũng chịu tác động không nhỏ. Đời sống vật chất lẫn tinh thần của đội ngũ giáo viên – giảng viên cả trong nước lẫn giáo viên – giảng viên nước ngoài đi dạy tại các quốc gia đều bị suy giảm. Đã có gần 42.000 giáo viên – giảng viên phải hoãn hợp đồng làm việc và không có lương, trong đó có 29.700 giáo viên – giảng viên bỗng chốc trở nên thất nghiệp và phải làm các công việc thời vụ để đáp ứng đời sống thường nhật. Khoảng 70% các tổ chức giáo dục tư nhân có thể sẽ phá sản khi không thể lưu động đủ chi trả các loại hình tài chính khác nhau. Rất nhiều trường học đang lo lắng về tình trạng không mong muốn này bởi giáo viên – giảng viên sẽ không thể đảm bảo chất lượng công việc khi mà chất lượng cuộc sống của họ cũng đang bị đe dọa [5]. Hơn nữa, hiệu suất làm việc giáo viên – giảng viên được cho là yếu tố tác động quan trọng và có ảnh hưởng nhiều nhất đến học sinh – sinh viên, so với các tác động bên ngoài như lòng yêu nghề, cách diễn đạt, sự tương tác hay mối quan hệ giữa giáo viên và học sinh – sinh viên.

Một nghiên cứu ngoài nước khác cũng cho thấy sự tác động của đại dịch covid tới “Giáo dục đại học”. Mục đích của nghiên cứu này là để xem xét tác động của trường đại dịch COVID-19 đóng cửa đối với chương trình nghiên cứu của các cơ sở giáo dục đại

học ở Abuja, Nigeria. Thiết kế khảo sát mô tả được sử dụng cho nghiên cứu và 4 câu hỏi nghiên cứu đã được phát triển cho nghiên cứu. Phương pháp chọn mẫu ngẫu nhiên được sử dụng để chọn 120 nhà nghiên cứu trong bốn cơ sở được lấy mẫu. Công cụ được sử dụng để thu thập dữ liệu là một bảng câu hỏi có cấu trúc. Kết quả thu thập được cho thấy 100% người được hỏi đồng ý rằng việc đóng cửa trường học do đại dịch COVID-19 có ảnh hưởng đến chương trình nghiên cứu của các cơ sở giáo dục đại học trong FCT, 100% người được hỏi đồng ý rằng đại dịch COVID-19 sẽ ảnh hưởng đến dòng tài trợ nghiên cứu quốc tế vào các cơ sở giáo dục cao hơn trong FCT. Dựa trên phát hiện này, bài báo này khuyến nghị rằng chính phủ nên tăng cường tài trợ cho chương trình nghiên cứu ở Abuja và các cơ sở giáo dục cao hơn trong nước [4].

Qua đó phản ánh tình hình “Giáo dục đại học” trong và ngoài nước, buộc phải tìm ra các giải pháp, các phương án khắc phục tình hình khó khăn trong thời buổi dịch bệnh COVID-19 bùng nổ. Vì vậy, các tổ chức nghiên cứu trong và ngoài nước tích cực thực hiện nghiên cứu, khảo sát về chủ đề “Giáo dục đại học” để tìm ra cách khắc phục, các chiến lược ứng phó trong “Giáo dục đại học” và đề xuất, khuyến nghị cho giai đoạn ngắn hạn và dài hạn để giảm thiểu tiêu cực của đại dịch COVID-19 tới “Giáo dục đại học”, đảm bảo lợi ích cho giáo dục đào tạo cũng như người tiếp nhận.

4. Tài liệu tham khảo

- [1] M. Z. Hoq, "E-Learning During the Period of Pandemic (COVID-19) in the Kingdom of Saudi Arabia: An Empirical Study," *American Journal of Educational Research*, p. 8, 2020.
- [2] B. B. R. R. K. Khadka BahadurPal, "Education system of Nepal: impacts and future perspectives of COVID-19 pandemic," *Heliyon*, vol. 7, no. 9, p. 10, 2021.
- [3] O. N. Jacob, "Impact of Covid-19 Pandemic School Close Down on the Research Programme of Higher Institutions," *April 2020 - International Journal of Advances in Data and Information Systems*, vol. 1, no. 4, p. 8, 2020.
- [4] J. A. Heitmann, "Education, Research, and Dishwashers in the Time of COVID-19.," *BioResources*, vol. 16, p. 13, 2021.
- [5] N. T. Ta, "Tổng quan bộ dữ liệu mô tả quan điểm của giáo viên đối với những hỗ trợ từ trường học trong thời gian diễn ra dịch COVID-19," *Education Management Teacher Satisfaction Teacher Engagement COVID-19 Vietnam*, vol. 6, p. 13, 2020.